גיליון 199

ויצא

פאירים לנשפ"ה

לעילוי נשמת א"מ הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל – שהשבת חל יום פטירתו

הגות שאבעס'

ראש ישיבת אש התורה הגאון רבי נח וינברג זצ"ל, נודע היה כאבן הטוען של יהודי התפוצות בענייני יהדות ושאר עניינים. מכל העולם באו ללמוד תורה אצלו, ושם למרגלות שער השמים, נפתחו ליבותיהם של מאות ואלפים, ששבו, כל אחד בדרגתו הוא, אל אביהם שבשמים.

ערב אחד הופיע בישיבה תייר שנראה כמו אמריקאי טיפוסי, כובע משונה ותסרוקת מעניינת עד למאוד..., בקיצור הוא לא היה נראה 'בן ישיבה', אלא הלך אמריקאי.

'ראש הישיבה', פנה הוא אל הרב וינברג ברגע שראה אותו, "אמור נא לי, אנחנו נמצאים כאן בארץ הקודש?. 'אכן', נענה לעומתו רבי נח במאור פנים, 'וודאי כאן היא עיר הקודש והמקדש, והארץ הזאת כולה הינה ארץ הקודש, ארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה'.

הם, הם, המהם ההלך בשפמו, ואמר, 'אני לא כ"כ בטוח בכך מיסטר ראש ישיבה, אני פה בישראל כבר יותר משבועיים, כל יום אני הולך לאתר ואזור אחר בארץ ישראל, הייתי בים המלח ובעין גדי, ביהודה ובשומרון, בנגב ובהר, בטבריה ובראש הנקרה, אין כמעט מקום שעדיין לא הייתי בו, ולא מצאתי שום זכר לקדושה של הארץ הזו, זה נראה כמו עוד ארץ בין הארצות. לא בדרום ראיתי קדושה ואף לא בצפון חשתי קדושה כל שהיא, אם כן מהיכן לכם לומר שזוהי ארץ ה'קודש'?, היכן היא הקדושה של ארץ הקודש כבוד הרב'?

ר' נח לא התרגש, אלא פנה אליו בשאלה, 'תאמר לי כבוד התייר, ראית במסגרת טיולך את הדופים'?

מה? הגיב ההוא בתמיה רבתי? דו-מה?

ולעומתו רבי נח התפלא אף יותר, 'אני לא מאמין, אתה טוען שאתה שבועיים כאן בארץ ישראל מטייל לך, ולא ראית אפילו דוף אחד? זה הרי לא יתכן, לא ראית אפילו את אחד מהדופים'?

התייר הנכבד, נבוך לגמרי, ואמר, 'לא רבי, לא אמרתי שלא ראיתי, אני רק מעוניין להבין מה זה דופים, מסתבר שראיתי אבל אני לא יודע למה הכוונה של הרבי'.

אבל רבי נח לא וויתר לו לתייר, מה פירוש אתה לא יודע מה זה דופים, וכי לא ראית אותם/ נפגשת איתם או בהם?, שום כלום אפילו לא דוף בודד? מה פירוש שאתה מספר לי שהייתה ב'כל' הארץ, ולא ראית אפילו לא דוף אחד? זה פשוט אומר שאתה לא דובר אמת!

'לא רבי', התחנן התייר שחיפש את קדושת הארץ, 'לא שקר אני דובר, רק שאינני יודע מהו אותו הדוף שרבינו מדבר עליו, אני בטוח שראיתי, רק לא מבין מה הכוונה'.

רבי נח חייך את חיוכו הרחב, וטען לעומתו, 'דוף אתה לא יודע אם פגשת, כי אינך יודע מהו דוף, אבל קדושה אתה טוען שלא פגשת. וכי קדושה אתה יודע מהי? מהי אותה קדושה אותה רצית לפגוש אדון תייר'??

למדנו מר' נח שלפני שאנחנו חולמים וחושקים באיזשהו דבר, עלינו לדעת מהו אותו הדבר בו אנו חושקים ואותו אנו מבקשים.

שבוע שעבר כתבתי כאן על החשיבות להבין ולהפנים כיצד אמורים להיראות חיים מאושרים בעולם הזה, אך ברצוני לשוב במאמר זה ולהדגיש את הקריטיות הטמונה בהבנה זו. כי אם אנחנו חולמים ומפנטזים על איזשהם חיים שתמיד מוארים, מלאי חדוות עשיה וסיפוק, ללא כל קושי ואתגר, אנחנו עלולים מהר מאד להיתקל ב....מציאות. ואח"כ לחזור לפנטז ולהיות במצב רוח ושוב להיתקל במציאות וליפול. בקיצור להיות כל הזמן במצב של 'הדלקה-כיבוי-הדלקה-כיבוי....', שזה מתכון ומרשם בדוק לחרדות, דיכאון ושאר מרעין בישין.

כדי לחיות בשמחה ובשלווה באמת חובה עלינו כמובן להתפלל לחיים של 'לא על ידי ייסורים וחליים רעים', אך יחד עם זה לדעת ולהפנים את המציאות הפשוטה שלא ניתן להתעלם ממנה, שיש בחיים הללו אתגרים ולא תמיד השמש מחייכת. יש דברים לא נעימים ולא תמיד יש לכך פתרון, אפילו לא ע"י תרומה לעשרים קרנות צדקה, למרות חשיבותה וסגולתה העצומה, אבל החיים הללו הם 'החיים המאושרים', כיוון שהם בצילו של הקב"ה. אך כמובן שהדבר אפשרי הרבה יותר כשאדם חי בידיעה והרגשה שד' בצד שלו, שד' הוא מלא רחמים וכל מה שעובר עליו הוא במקסימום הטובה שיש, כי אדם מסוגל לשחרר וליפול ביד ד' רק כשהוא יודע שרבים רחמיו.

ממעונות אריות

אמרות ועובדות מגדו"י

הרב קרליץ לא לוקח שוחד...

ביושבו על מדין סירב הגאון רבי שלמה שמשון קרליץ זצ"ל בכל תוקף מלקבל כל טובה שהיא מעורך דין או מטוען רבני, שמא תהיה לו שייכות בעתיד לאיזה שהוא דיון.

סיפור מופלא שהתפרסם בשעתו. פעם הוגש בבית משפט ערעור על פסק דין של אחד הרבנים שגם שמו היה הרב קרליץ, בטענה שהוא פסק את הדין לאחר קבלת שוחד וכי נגיעות אישיות מעורבות בפסק הדין שלו, משהחל הדיון בבית המשפט והשופט שמע שהערעור המדובר הוא על פסק דין של הרב קרליץ הפסיק ואמר, עד כאן... סיימנו את המשפט, הרב קרליץ לא לוקח שוחד אני מכיר אותו.

כאן המשיך השופט ואמר אספר לכם עובדה שקרתה לי אישית עם הרב, מלפנים הייתי עורך דין ונהגתי ברכב, יום אחד והיה זה יום גשם מטר עז ניתך ארצה כשהוא מלווה בסופות נוראות, נסעתי במכוניתי והנה מבעד לחלון אני רואה את הרב קרליץ צועד לו כשבידו תיק הספרים שלו, ובקושי רב הוא מפלס דרכו בגשם החזק, עצרתי את המכונית והצעתי לו לעלות, אך הוא הסתכל עלי ואמר אתה עורך דין, אני לא יכול לנסוע אתך, מי יודע מה תאמר לי בדרך.

אמרתי לו המשיך השופט לספר, שאין לי עתה שום דין תורה אצלו, ואין לי מה לומר לו ורק רחמי גוברים עליו בראותי אותו מיטלטל בגשמים עזים שכאלו, אך הרב קרליץ התעקש ונשאר בשלו כשהוא מוסיף ואומר, איני יכול לנסוע אתך, שמא יזדמן לי פעם דין תורה שתהיה מעורב בו, וכך נשאר הרב קרליץ בחוץ כשהוא ממשיך לצעוד ברגליו בגשם הגובר והולך, אם כן סיים השופט את דבריו אל תאמרו לי שהרב קרליץ פוסק מנגיעות, אני לא מאמין ואין כאן מה לדון...

צריך עיון

ויצא יעקב מבאר שבע, וילך חרנה (כח, י)

אומר רש"י: "מגיד, שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם. שבזמן שהצדיק בעיר, הוא הודה, הוא זיוה, הוא הדרה. יצא משם, פנה הודה, פנה זיוה פנה הדרה".

יש להבין, הרי כשם שיציאתו עושה רושם, כך גם הימצאותו במקום עושים רושם, שכל זמן שהוא שם, הוא משפיע על מקומו, ונמצא שה"רושם" אינו דבר שקשור בהכרח ליציאה, אלא לעצם מציאותו.

א"כ מדוע ה"רושם" מקושר ליציאה דווקא?

חכמתכם ובינתכם

ועתה הלוך הלכת כי נכסוף נכספתה לבית אביך, למה גנבת את אלהי

שאל הגר"נ טוקר זצ"ל דלכאורה יש להקשות מדוע לא ענה יעקב ללבן כדרך שענה סבו אברהם לתרח כששאל אותו מדוע שבר את הפסלים, שענה לו שהפסל הגדול שיבר את כל הפסלים הקטנים ממנו. אף כאן היה יכול יעקב להשיב ללבן שהתרפים החליטו מעצמם להימלט ולברוח מאיתו?

אלא – אמר הגר"נ – שמכאן רואים שלא כל מה שאומרים לאבא, אומרים גם לשוורו...

תפילה

מלך עוזר ומושיע ומגן

מפורטות כאן שלוש סוגי הנהגות של השי"ת.

וידוע לפרש החילוק ביניהן: 'עוזר' לאדם במעשי ידיו שיצליחו. 'מושיע' את האדם מצרתו כשאין בכח האדם לעשות כלום. 'מגן' מראש שלא תבוא עליו צרה כלל. לביאור זה גם הסדר מובן, שעולים מה'קל' ל'כבד'.

ויש לעיין מדוע במקומות אחרים מופיעות רק שתיים מתוך ההנהגות, כגון בסוף ברכת מודים 'הק-ל ישועתנו ועזרתנו סלה' ולא מוזכר 'מגיננו', וכן הישועה קודמת לעזרה. ובהלל: 'עזרם ומגינם הוא', ולא הוזכר 'מושיעם'. וכן בתהלים ל"ג: 'נפשנו חכתה לה' עזרנו ומגיננו הוא'.

ובברכת אמת ויציב אומרים: 'עזרת' אבותינו אתה הוא מעולם, 'מגן ומושיע' לבניהם אחריהם. ה'עזרה' לאבות, ו'ההגנה והישועה' לבנים.

לפני קריאת התורה מוזכרות שלושתן יחד אך הסדר שונה: 'ויעזור ויגן ויושיע לכל החוסים בו'.

והשם יאיר עינינו!

שונה הלכות

במקווה באחת השכונות נגבו כמה פעמים תפילין שהונחו על המדפים שבכניסה ולמרות המצלמות המוצבות במקום התקשו לאתר את הגנבים.

ניגש יהודי לרב ושאל: האם מותר לי להכניס את תיק הטלית והתפילין לתוך המקווה כדי לשמור עליו, אף שבחדרי ההלבשה והרחצה נמצאים אנשים שאינם לבושים? האם די בכך שהתפילין מונחות בתיק הרגיל שלהן, כדי שיהיה מותר להכניסם?

מה הייתם משיבים לו?

אשריך נהר ישראל

פנינים מבחורים יקרים בני עליה שיחי'

הבה"ח יוסי בנט נ"י

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה

נאמרו כאן שתי לשונות יציאה והליכה, ולמעשה הם שני דברים שונים, יש יציאה שהמטרה לברוח מהמקום שנמצא בו וזה הלשון הראשון ויצא יעקב, ויש יציאה בשביל להגיע למטרה וזה הלשון השני וילך חרנה.

אצל יעקב היו שניהם הוא יצא מהמקום בציווי אמו והלך לחרן בציווי אביו לשאת אישה, ולכן נאמר בו ויצא ונאמר גם וילך, כיוון שעצר באמצע בבית שם ועבר והייתה מטרה להליכתו.

וכמו שהיה ליעקב צורך ללכת לישיבת שם ועבר כדי להתמודד בבית לבן כך בדורנו עצם היציאה לישיבה היא צורך, וגם אם לא יצליח שם הוא צריך לצאת בגלל הסיבה של ויצא לברוח מסכנה, בגלל שהרחוב פרוץ היציאה לישיבה היא מטרה, ואשרי מי שמתקיים בו גם וילך שרצונו ללמוד.

לעילוי נשמת

דוד בן רבי יהודה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

יש אנשים כמוכם אפשר? כתוב לנו אשריך

מאירים לנשמה

עלון מאי עד ת'

מעשה שהיה

סיפר מזכה הרבים הרב יצחק פנגר: לפני מספר שנים ישב יהודי שומר תורה ומצוות בטיסה מלונדון לת"א, ובמושב הסמוך לו ישב אדם גלוי ראש. במהלך הטיסה התפתחה בין השניים שיחה, ובמהלכה התברר לנוסע שומר המצוות, כי היושב לצידו הוא יהודי בדיוק כמוהו. ובהמשך אף התברר, שבנו של האיש גלוי הראש הוא אברך כולל ובעל משפחה חרדית לכל דבר וענין. לתמיהתו הגלויה של הנוסע החרדי כיצד קרה הדבר, סיפר שכנו לספסל על הדרך שבה הגיע בנו ליהדות ולשמירת תורה ומצוות קלה כבחמורה:

"בני היה סטודנט מצטיין למשפטים, באחת מהאוניברסיטאות הטובות באנגליה. עם תום לימודיו ובתחילת שנת ההתמחות שלו, הוא קיבל הצעה מאחד ממשרדי עורכי הדין הגדולים במדינה, לעבוד אצלם. אנשי המשרד דאגו 'לדוג' את הסטודנטים המצטיינים ולצרפם לחברה היוקרתית.

"משפחתנו לא שמרה מצוות", סיפר האב. "שום קשר לא היה לנו ליהדות, אבל על דבר אחד בלבד הקפדנו – לאכול יחד בליל ראש השנה היהודי. משום כך, כשהתקרב ליל ראש השנה, ביקש הסטודנט, שעבד כמתמחה במשרד, יום חופש, לרגל ראש השנה הקרב.

"ראש השנה??" תהה המעסיק, "זה בעוד כשלושה חודשים" (ראש השנה הנוצרי – להבדיל - חל אז).

"ראש השנה היהודי", השיב הסטודנט בפשטות, כשהוא אינו מודע להלם העובר על המנהל.

לימים התברר לו, שבמשרד היוקרתי מעולם לא עבד יהודי.

"בבקשה", ענה לו המנהל בחיוך מעושה, "קח חופשה".

כשחזר, גילה לתדהמתו שהחדר, שבו עבד, נתפס על ידי מתמחה אחר, לו עצמו הוקצה חדרון אפל בקצה המשרד. במקום לטפל בתיקים משפטיים רציניים וסבוכים, כפי שעשה קודם לכן, היה עליו לעסוק בצילום מסמכים ובהדבקת בולים. הבחור הפיקח ידע, שהם עושים זאת במתכוון, בשל היותו יהודי, אך הוא גם ידע שהנהלת המשרד לא תעז לפטר אותו. אם יפטרו אותו, הוא יוכל לתבוע אותם על פיטורים ממניעים גזעניים, אך המסר בכל מקרה, היה ברור לחלוטין. הוא ידע, שמייד בתום החוזה לא יהיה לו עוד מה לעשות במקום.

"בני כעס מאד", המשיך האב וסיפר. "וגם היה פגוע מאד, והחליט שאם הם כאלה אנטישמיים, הוא ידאג ללמד אותם לקח, והעובדה שאין להם אפשרות לפטר אותו, בהחלט תעזור כאן'.

הבחור הגיע לחנות לתשמישי קדושה בלונדון, וביקש את הבגדים "הכי פרובוקטיביים" שיש להם. הוא רכש חאלאט חסידי וגרטל עבה, ציצית ענקית וכיפה לבנה בולטת. עם כל הלבוש הזה הוא הגיע למשרד בכל יום והסתובב בו הלוך ושוב לעיני הלקוחות המשתאים. הוא רווה נחת בראותו את הבוסים שפגעו בו יוצאים מדעתם.

אך בשלב מסוים החליט הבחור לנסות להבין, מה משמעותם של הבגדים האלו – מהי ציצית, למה שמים על הראש כיפה, ובכלל – מה זה יהודי?. התעניינות שהתעוררה בו גם בשל החשיפה לבגדים ה'מוזרים' ויוצאי הדופן שגילה, וגם בגלל השאלות, שהופנו אליו ע"י העובדים במשרד.

כדי לספק את סקרנותו, נכנס הבחור לאחד מבתי הכנסת, והתחיל לשאול את הרב המקומי שאלות על פרטי המצוות והמסורת. הוא העמיק בדברים יותר ויותר, ולאחר זמן לא רב קבע לעצמו שיעורי תורה קבועים, עד שהפך לאדם שומר תורה ומצוות.

מי היה מאמין, שבעקבות האנטישמיות של עמיתיו האנגלים, ישוב בני לכור מחצבתו"!? - סיים האב את סיפורו...

0548404494 gmail.com@8404494